

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndc/24/2025
Identifikačné číslo spisu:	4116221166
Dátum vydania rozhodnutia:	19.02.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:4116221166.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Via Pribina Operations, a. s., so sídlom Bratislava, Karpatská 8, IČO: 36 863 840, zastúpený: AZ LEGAL, s. r. o., so sídlom Sládkovičova 1, Nitra, IČO: 47 239 026, proti žalovaným: 1/ Generali Slovenská distribúcia, a. s., so sídlom Bratislava, Lamačská cesta 6257/ 3/A, IČO: 54 067 197, 2/ Generali Česká pojišťovna a. s., so sídlom Praha 1, Nové Město, Spálená 75/16, IČO: 452 72 956, Česká republika, 3/ F. A., nar. Q., bytom R., všetci žalovaní zastúpení: JUDr. Gabriela Reichová, advokátka, so sídlom kancelárie Martin, Pavla Mudroňa 26, o zaplatenie sumy 9.235,09 eur s príslušenstvom, vedenom na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 7Co/97/2025, o nesúhlase Krajského súdu v Nitre s postúpením sporu Krajským súdom v Bratislave, takto

rozhodol:

Nesúhlas Krajského súdu v Nitre s postúpením sporu Krajským súdom v Bratislave je dôvodný.

Na prejednanie sporu je príslušný Krajský súd v Bratislave.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 26. júna 2025 č. k. 28Cb/87/2016-515

- zastavil konanie voči žalovanému 1/ v časti o zaplatenie sumy vo výške 7.191 eur spolu s 5,05 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 7.191,00 eur od 24. 11. 2014 do zaplatenia (výrok I.),
- zastavil konanie voči žalovaným 2/ a 3/ v časti o zaplatenie sumy vo výške 2.044,09 eur spolu s 5,05 % ročným úrokom z omeškania - zo sumy 222,08 eur od 10. 11. 2014 do zaplatenia, zo sumy 110,24 eur od 14. 01. 2015 do zaplatenia, zo sumy 554,25 eur od 09. 02. 2015 do zaplatenia, zo sumy 669,38 eur od 02. 02. 2016 do zaplatenia, zo sumy 488,14 eur od 29. 01. 2016 do zaplatenia (výrok II.),
- žalobu voči žalovaným 1/ až 3/ vo zvyšnej časti istiny a úrokov z omeškania zamietol (výrok III.),
- žalovaným 1/ až 3/ priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu (výrok IV.).

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca odvolanie. Po vykonaní prípravných úkonov bol spis s odvolaním žalobcu predložený na rozhodnutie o odvolaní Krajskému súdu v Bratislave.

3. Krajský súd v Bratislave spor postúpil podľa § 40, § 43 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj ako „CSP“) Krajskému súdu v Nitre ako súdu kauzálnu a funkčne

príslušnému. Krajský súd v Bratislave, ktorému bol predmetný spis spolu s podaným odvolaním predložený ako odvolaciemu súdu vyjadril názor, že predmetný spor nie je obchodnoprávnym sporom, ale jedná sa o občianskoprávny spor napriek tomu, že vec bola na Okresnom súde Nitra vedená v registri „Cb“. Žalobca sa voči žalovaným domáha nároku z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, upraveného zákonom č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „PZP“) v spojení s vyhláškou Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 423/1991 Zb., ustanovujúcou rozsah a podmienky zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, účinnou v čase škodovej udalosti, so subsidiárnou aplikáciou Občianskeho zákonníka, ktorý obsahuje úpravu poisťných zmlúv. Zároveň v tejto súvislosti poukázal na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky obsiahnuté v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Ndob/23/2024.

4. Krajský súd v Nitre dňa 4. decembra 2025 predložil spor, vedený pred ním pod sp. zn. 7Co/97/2025 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky podľa § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o príslušnosti pre nesúhlas s postúpením sporu Krajským súdom v Bratislave.

5. Svoj nesúhlas odôvodnil tým, že žalobca a žalovaní sú podnikateľmi a uplatnený nárok má síce pôvod v škodovej udalosti, avšak i napriek tomu je Krajský súd v Nitre toho názoru, že ide o obchodnoprávny vzťah. V danom prípade si žalobca uplatňuje náhradu škody vo forme ušlého zisku z titulu dvoch uzávierok jazdných pruhov vo vzťahu k poisťovateľom, ktorá mu mala vzniknúť v súvislosti s odstraňovaním následkov dopravných nehôd. Dôvodil tým, že v predmetnom spore sa žalobca nedomáha regresného nároku, ktorý je vyvođený z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, upraveného zákonom č. 381/2001 Z. z. so subsidiárnou aplikáciou Občianskeho zákonníka obsahujúceho úpravu poisťných zmlúv, preto na daný prípad nie je možné aplikovať uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Ndob/23/2024, na ktoré poukázal Krajský súd v Bratislave. V danom prípade sa jedná o obchodnoprávny spor, keďže základ nároku sa odvíja od koncesnej zmluvy, v ktorej žalobca vystupuje ako „koncesionár“, má postavenie koncesionára z titulu koncesnej zmluvy vo verejnom obstarávaní - koncesie na projektovanie, výstavbu, financovanie, prevádzku a údržbu rýchlostnej cesty R1, uzavretej so Slovenskou republikou (verejný obstarávateľ). Žalobca sa žalobným návrhom domáha zaplatenia škody vo forme ušlého zisku, ktorá mu vznikla práve v súvislosti s odstraňovaním následkov dopravných nehôd spôsobených osobami, povinne zmluvne poistenými u žalovaných. Ide teda o obchodnoprávny spor, ktorý možno subsumovať pod ustanovenia § 261 Obchodného zákonníka. Podľa Krajského súdu v Nitre nie je daná jeho kauzálna a funkčná príslušnosť vo veci konať a rozhodovať a na rozhodovanie o podanom odvolaní je príslušný Krajský súd v Bratislave.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ktorý je ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Nitre a Krajskému súdu v Bratislave príslušný na rozhodnutie podľa § 43 ods. 2 CSP, prejednal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Nitre s postúpením sporu je dôvodný.

6.1. V zmysle § 34 ods. 1 CSP, ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (ods. 1).

6.2. Podľa § 34 ods. 2 písm. b) CSP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa § 22 písm. d) a g) a § 23 písm. d) a g) je príslušný Krajský súd v Bratislave.

7. Podľa § 22 písm. d) a g) CSP na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné: Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre (d), Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave (g).

8. Podľa § 23 písm. d) a g) CSP na konanie v sporoch týkajúcich sa zmeniek, šekov alebo iných cenných papierov vrátane sporov týkajúcich sa zmenkových protestov sú príslušné: Okresný súd Nitra

pre obvod Krajského súdu v Nitre (d), Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave (g).

9. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

10. Podľa § 40 CSP, v znení účinnom od 1. júla 2023, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

11. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

12. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

13. Podľa § 261 ods. 1 a 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej tiež „ObZ“), táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti (1). Touto časťou zákona sa spravujú takisto záväzkové vzťahy medzi subjektom verejného práva, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti (2).

14. Z dikcie ustanovenia § 261 ods. 1 ObZ je zrejmé, že na to, aby sa určitý záväzkový vzťah mohol kvalifikovať ako obchodnoprávny, musí byť okrem požiadavky kladenej na povahu subjektov daného vzťahu splnená aj požiadavka povahy záväzku. Uvedené požiadavky musia byť splnené pri vzniku záväzkového vzťahu, v opačnom prípade o obchodnoprávny vzťah nepôjde.

15. Strany v predmetnom spore (žalobca a žalovaní I/ a 2/) sú podnikateľmi v zmysle § 2 ods. 2 písm. a) ObZ. Žalovaný 3/ je podnikateľom v zmysle § 2 ods. 2 písm. b) ObZ (živnostenské oprávnenie platné od 7. marca 1995, prerušené od 1. novembra 2024 - viď Živnostenský rejstřík Českej republiky).

16. V predmetnom spore, ako vyplýva zo žaloby, sa žalobca voči žalovanému I/ domáha náhrady škody vo forme ušlého zisku, ktorá mu vznikla v súvislosti s odstraňovaním následkov dopravných nehôd na RC R1 Pribina, spôsobených osobami povinne zmluvne poistenými u žalovaného, s odkazom na ustanovenia § 442 ods. 1, § 4 ods. 2 písm. b) a d), § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení (ďalej ako „zákon o PZP“) v znení účinnom ku dňu podania žaloby (8. augusta 2016).

16.1. K výške škody žalobca uviedol, že ušlý zisk predstavuje rozdiel medzi výškou Mesačnej platby za dostupnosť Koncesionára, na ktorú by mal nárok podľa Koncesnej zmluvy, ak by nedošlo k uzávierke jazdného pruhu a výškou Mesačnej platby za dostupnosť, na ktorú Koncesionárovi nárok skutočne vznikol. Vzťah Koncesionára a Verejného obstarávateľa sa riadil Koncesnou zmluvou. Aj výška ušlého zisku sa vypočítavala podľa platobného mechanizmu Koncesnej zmluvy.

16.2. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že predmetný záväzkový právny vzťah medzi žalobcom a žalovanými nie je založený výlučne na základe zákona o PZP, ale primárne vychádza zo Zmluvy uzavretej žalobcom s koncesionárom (Granvia, a. s.), ktorá vymedzuje aj samotný obsah daného záväzku týkajúceho sa podnikateľskej činnosti strán Zmluvy, ktorý záväzok (ušlý zisk) zo strany koncesionára nebol voči žalobcovi splnený v plnom rozsahu v dôsledku koncesionárom uplatnenej

zrážky v zmysle čl. 24.4.2. (ii.) Zmluvy. Uvedené skutočnosti podporujú záver o obchodnoprávnom charaktere sporu, keď následne žalobca tento nevyplatený ušlý zisk požaduje od žalovaných z titulu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa zákona o PZP, čo by svedčilo pre občianskoprávny spor. V danom prípade ale nejde o situáciu v zmysle záverov rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Ndob/23/2024, t. j. o tzv. regresný nárok podľa zákona o PZP, na čo nesprávne poukazoval Krajský súd v Bratislave.

17. Z obsahu súdneho spisu predloženého najvyššiemu súdu vyplýva, že žalobca si voči žalovaným uplatnil vyššie uvádzaný nárok na zaplatenie 9.235,09 eur s prísl. z titulu povinného zmluvného poistenia žalobou, doručenou na Okresný súd Nitra 8. augusta 2016 (č. l. 1 a nasl. spisu). Okresný súd Nitra nemal pochybnosť o obchodnoprávnom charaktere sporu, ktorý a j vec ne prejednal a rozhodol rozsudkom z 26. júna 2025 č. k. 28Cb/87/2016-515. Na odvolanie žalobcu v odvolacom konaní Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací spochybňoval obchodnoprávny charakter sporu a postúpil vec Krajskému súdu v Nitre ako súdu funkčne príslušnému na prejednanie a rozhodnutie o podanom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý s postúpením nesúhlasil. V danom prípade však funkčná príslušnosť závisela od príslušnosti kauzálnej podľa § 40 CSP. Uvedené ustanovenie bolo niekoľkokrát novelizované, naposledy v znení účinnom od 1. júla 2023 (pozri bod 10. tohto rozhodnutia), keď kauzálnu príslušnosť možno skúmať v obchodnoprávných sporoch len do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu. Zo súdneho spisu vyplýva, že súd prvej inštancie prvé pojednávanie otvoril dňa 21. novembra 2023, do ktorého otvorenia svoju kauzálnu príslušnosť nespochybňoval. Od okamihu otvorenia pojednávania už skúmanie kauzálnej príslušnosti v obchodnoprávnom spore vzhľadom na normatívne znenie § 40 CSP ku dňu pojednávania neprichádzalo do úvahy, čím bola s konečnou platnosťou založená príslušnosť súdov v obchodnoprávnom spore nielen v konaní pred súdom prvej inštancie, ale aj v odvolacom konaní. V tomto smere ani v minulosti právna teória nemala žiadne pochybnosti (porovnaj napr. Občiansky súdny poriadok, Komentár I., Praha: Nakladateľstvo Panoráma, 1985, s. 139 a nasl.). Takto určená príslušnosť s poukazom na § 40 CSP v znení účinnom od 1. júla 2023 trvá až do skončenia konania (§ 36 ods. 2 CSP). Predmetné ustanovenie § 40 CSP sleduje záujem hospodárnosti a procesnej ekonómie konania, keď je zo zákona limitované skúmanie kauzálnej príslušnosti v obchodnoprávných sporoch (do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu). V tejto súvislosti najvyšší súd akcentuje zásadu o trvaní (nemennosti) súdnej príslušnosti už raz určenej, ktorá sa vzťahuje nielen na prípady miestnej príslušnosti určenej podľa hľadísk stanovených priamo zákonom, ale platí tiež na prípady, keď bola príslušnosť určená inak (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1Nc/45/2010). Takto založená príslušnosť v zmysle § 40 CSP v obchodnoprávnom spore od okamihu otvorenia pojednávania sa nevyčerpala (neskončila) rozhodnutím súdu prvej inštancie - rozsudkom z 26. júna 2025 č. k. 28Cb/87/2016-515, ale vzťahuje sa aj na všetky ďalšie odvolania v tejto právnej veci, preto patrí Krajskému súdu v Bratislave ako funkčne príslušnému súdu prejednať a rozhodnúť aj odvolanie strany sporu, ktoré bolo podané proti rozsudku Okresného súdu Nitra z 26. júna 2025 č. k. 28Cb/87/2016- 515 (pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 180).

18. V tejto súvislosti najvyšší súd dáva do pozornosti uznesenie sp. zn. 4Cdo/1/1998 z 28. januára 1998 (R 99/1999), v ktorom najvyšší súd vyslovil, že „... tým, že obchodnú vec na súde vecne a miestne príslušnom prejednali a rozhodli sudcovia, ktorí podľa rozvrhu práce rozhodujú občianskoprávne spory, nebola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) OSP a ani nerozhodoval súd nesprávne obsadený (§ 237 písm. g) OSP). Z rozdielnosti povahy prejednávaných občianskoprávných a obchodnoprávných vecí nevyplýva rozdielnosť procesných práv účastníkov a možností ich realizácie.“ Uvedené je aplikovateľné aj podľa CSP (pozri napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Obdo/21/2019, 4Cdo/264/2021, 4Obdo/29/2023).

19. Keďže v danom prípade vyššie uvádzané skutočnosti podporujú záver o založení príslušnosti súdov v obchodnoprávnom spore, na jeho prejednanie je daná kauzálna príslušnosť súdu podľa § 34 ods. 2 písm. b) CSP, a to Krajského súdu v Bratislave.

20. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Nitre s postúpením sporu Krajským súdom v Bratislave je dôvodný, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá CSP a § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.